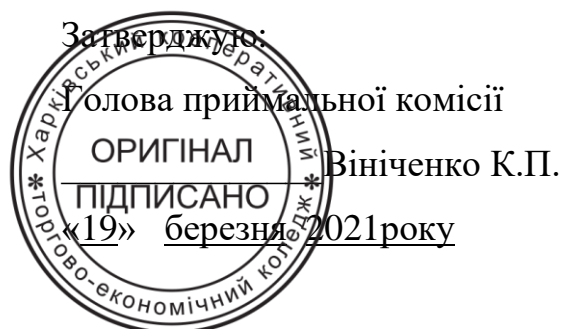

**Харківський кооперативний торгово-економічний фаховий
коледж**

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

для вступників на основі
базової загальної середньої освіти
для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого
бакалавра

Розглянуто та схвалено
на засіданні циклової комісії
гуманітарних дисциплін
Протокол № 8 від 18 березня 2021 р.
Голова циклової комісії _____ О.В. Неонета

Пояснювальна записка

Програма вступного випробування з **історії України** призначається для вступу на навчання для здобуття освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра.

Програма з історії України спрямований на повторення, засвоєння матеріалу, необхідного для підготовки до тестування. Його структура відповідає розділам шкільної програми і передбачає такі напрямки:

- *виклад основних подій (факти і дати)*, що допоможе абітурієнтам удосконалити вміння встановлювати хронологічну послідовність основних явищ, процесів, подій в історії України, співвідносити їх з відповідною епохою;
- *засвоєння понять і термінів*, що характеризують кожен історичний період;
- *характеристику визначних історичних діячів*, діяльність яких пов'язана з відповідними періодами вітчизняної історії.

Центральне місце у методиці викладання, засвоєння матеріалу займає робота зі структурно-логічною схемою (СЛС) – умовно-графічне унаочнення дозволяє зосередити оптимальну кількість навчального матеріалу в конспекті, сприяє розвитку абстрактного мислення, удосконалює вміння встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

Крім цього, курс підготовки передбачає вироблення таких умінь, як:

- *конкретизувати* (відносити дати, події до відповідних історичних періодів, епох; визначати приналежність місцевості до певних регіонів; відносити конкретних осіб, групи людей до певних етнічних, соціально-економічних, політичних груп);
- *виявляти головне* (характерні риси; зміни у житті людей, політиці, економіці, суспільстві; виокремлювати етнічні, соціальні, політичні групи);
- *групувати* історичну інформацію за вказаною ознакою;
- *аналізувати і оцінювати* істинність суджень, спираючись на власні історичні знання;
- *працювати з історичними джерелами, документами* (отримувати інформацію з джерела, застосовувати набуті знання у зв'язку зі змістом джерела);
- *встановлювати послідовність подій у часі*, спираючись на знання історичних епох.

Практична частина курсу передбачає закріплення теоретичного матеріалу виконанням апробованих, авторських тренувальних тестів, що за формою,

змістом відповідають чинній шкільній програмі з історії України за 6, 7, 8, 9 класи.

Тестові завдання дозволяють перевірити власні знання історичних фактів, дат, хронологічних меж явищ, сутності історичних подій, уміння аналізувати, оцінювати істинність суджень, конкретизувати їх, установлювати причини, передумови, наслідки подій, явищ.

Завдання вступного випробування складаються з 30 варіантів, кожен з яких містить 22 тестових завдання з історії України таких форм:

- завдання 1-16 мають чотири варіанти відповідей, серед яких треба вибрати одну правильну;
- у завданнях 17, 18 до кожної інформації, позначеної буквами, потрібно добрати одну правильну відповідь з варіантів, позначених цифрою;
- у завданнях 19, 20 потрібно розташувати історичні події у хронологічній послідовності;
- завдання 21, 22 мають по сім варіантів відповідей, серед яких треба вибрати три правильні.

Основними компонентами програми є зміст навчального матеріалу, структура та критерії оцінювання вступного випробування, список рекомендованої літератури.

**Критерії оцінювання знань
на вступному іспиті з історії України (тестування)
при вступі до Харківського кооперативного торгово-економічного
коледжу на основі базової загальної середньої освіти**

Застосовується 12-бальна система оцінювання відповідей.

Завдання складається з 22 тестових завдань. На виконання виділяється 60 хвилин.

За кожну правильну відповідь на тестове завдання 1-16 ставиться 1 бал.

Завдання 17, 18 оцінюється від 1 до 4 балів.

Завдання 19-22 оцінюється від 1 до 3 балів.

Загальна сума балів становить від 0 до 36 включно.

Підсумкова оцінка рівна сумі набраних балів поділеної на три.

Мінімальна кількість балів для допуску до наступного вступного випробування (до участі в конкурсі на зарахування) становить 4.

<i>Кількість набраних балів</i>	<i>Оцінка</i>
100-109	один-два
110-119	три
120-129	чотири
130-139	п`ять
140-149	шість
150-159	сім
160-169	вісім
170-179	дев`ять
180-189	десять
190-199	одинадцять
200	дванадцять

ЗМІСТ ПРОГРАМИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

РОЗДІЛИ ДИСЦИПЛІНИ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБУВАННЯ

№	Розділ програми	Зміст програми.
	Вступ	Предмет історії України, її періодизація. Джерела.
1	Стародавня історія України	Поява і розселення людей на території України. Кам'яний вік. Палеоліт. Мезоліт. Неоліт. Форми суспільної організації у кам'яному віці. Енеоліт. Трипільська культура (етнічна приналежність; поселення; господарство; релігія та культура). Бронзовий вік. Племена раннього залізного віку на території України: кіммерійці, скіфи, сармати (суспільний устрій, релігія, господарство, військова справа). Античні міста-держави на території України (причини грецької колонізації, господарство; господарство; політичний устрій; культура і релігія; найбільші міста). Боспорське царство. Велике переселення народів. Давні слов'яни (походження; господарство; розселення). Східні слов'яни. Племена східних слов'ян (заняття, вірування, побут та звичаї).
2	Виникнення та розквіт Київської держави (Русь - Україна)	Заснування Києва. Кий, Щек, Хорив та їхня сестра Либідь. Розселення східнослов'янських племінних союзів. Куявія. Аскольд. Славія. Рюрик. Утворення Київської держави. Походження назв «Русь», «Україна». Внутрішньополітична та зовнішньополітична діяльність князів: Олега, Ігоря, Ольги. Стосунки княгині Ольги з Німеччиною. Місія єпископа Адальберта до Києва. Правління Святослава. Правління Володимира Великого. Запровадження християнства як державної релігії. Реформи князя Володимира. Князювання Ярослава Мудрого. Правління

		Ярославичів. Боротьба за київський стіл між Ярославичами. Любецький князівський з'їзд. Князювання Володимира Мономаха. Правління Мстислава Володимировича .
3	Русь - Україна за часів роздробленості. Держава Королівство Руське - правонаступниця Русі- України	Причини роздробленості Русі - України Наслідки розпаду Київської держави Розвиток Київського, Чернігово-Сіверського, Переяславського князівств. Боротьба за київський стіл. Об'єднання Галицького та Волинського князівств. Правління князя Романа Мстиславовича. Князювання Данила Галицького. Доля Королівства Руського (Галицько-Волинського князівства) після смерті Данила Романовича. Монгольська навала на південно-західні землі Русі. Похід Батия на Київ. Наслідки золотоординського ярма для українських земель.
4	Політичний устрій, соціально-економічний, культурний розвиток Русі України та Королівства Руського у IX- XIV ст.	Суспільно-політичне та господарське життя Київської держави. Соціальний устрій Русі - України Суспільно-політичне та господарське життя Королівства Руського. Соціальний устрій Королівства Руського. Розвиток освіти та культури Русі-України. Будівництво Софійського собору та Золотих Воріт в Києві. Створення Остромирового Євангелія. «Повість минулих літ». «Слово о полку Ігоревім». Розвиток освіти та культури Королівства Руського. Поширення писемності. Походження назви «Україна» та національної символіки.
5	Руські удільні князівства у складі іноземних держав (у другій половині XIV – першій половині XVI ст.)	Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за Галицько-Волинську спадщину. Вхід українських земель до складу Литовської держави. Розгром татар на річці Сині Води. Кревська унія. Політичне становище українських земель після унії. Правління князя Вітовта. Городельська унія. Князювання Свидригайла Ольгердовича. Відновлення та остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Утворення Кримського ханства та його перехід у васальну залежність від Туреччини. Виникнення

		українського козацтва. Включення Закарпаття до складу Угорщини, Буковини до складу Молдавського князівства. Московсько-литовські війни. Господарське життя України. Розвиток ремесел та торгівлі. Магдебурзьке право. Соціальний устрій. Литовські статuti. Антифеодальний рух. Розвиток культури та освіти.
6	Українські землі під владою Речі Посполитої. Наростання національно-визвольної боротьби українського народу	Зміни у соціальній структурі українського суспільства. Виникнення Запорозької Січі. Д. Вишневецький. Козацькі повстання 90-х років XVI ст. Люблінська унія та її вплив на українські землі. Реєстрове козацтво. Участь українського козацтва в Хотинській війні. П. Конашевич-Сагайдачний. Козацькі повстання 20-х – 30-х років XVII ст..
7	Національно-культурний рух в Україні в другій половині XVI – першій половині XVII ст.	Православна церква в другій половині XVI ст Реформаційні та контрреформаційні рухи в Україні. Братський рух. Пересопницьке Євангеліє. Берестейська церковна унія та її вплив на церковне життя. Утворення греко-католицької церкви. Православна церква в першій половині XVII т... Петро Могила. Розвиток освіти та культури. Острозька академія. Києво-Могилянський колегіум. Друкарство (Швайпольт Фіоль, Франциск Скорина, Іван Федоров).
8	Національно-визвольна війна українського народу проти Речі Посполитої середини XVII ст.	Причини, характер та рушійні сили національно-визвольної війни українського народу. Її періодизація. Воєнні дії 1648-1649 рр. Зміни в суспільно-політичному житті. Утворення Української козацької держави – Війська Запорозького. Зборівський мирний договір. Воєнно-політичні події 1650-1653 рр. Білоцерківський договір. Українсько-московські відносини. Переяславська рада. Березневі статті та їх значення. Завершення війни. Діяльність Богдана Хмельницького.

9	Українські землі в другій половині XVII ст.. Поділ України та боротьба за незалежність	Становище Української держави після смерті Богдана Хмельницького. Гетьманування І.Виговського. Умови Гадяцького договору. Московсько-українська війна 1658-1659 рр. та її наслідки. Гетьманування Юрія Хмельницького. Початок поділу України. Період «Руїни» та його наслідки. Чигиринські походи турецько-татарського війська. Умови та значення для України Бахчисарайського мирного договору та «Вічного миру». Роль і місце Запорозької Січі під час національно-визвольної війни та Руїни. Іван Сірко. Занепад Правобережжя. Запорозька Січ у складі Гетьманщини. Слобідська Україна.
10	Українські землі наприкінці XVII – першій половині XVIII ст.	Гетьманування І. Мазепи. Коломацькі статті. Відродження козацького устрою на Правобережній Україні. Причини, перебіг та наслідки національно-визвольного повстання на Правобережжі у 1700-1704 рр. Семен Палій. Північна війна та роль українських полків в ній. Повстання І. Мазепи. Переговори Мазепи зі шведською стороною і перехід на бік Швеції. Воєнно-політичні акції Петра I проти українців. Полтавська битва та її наслідки для України. Конституція П. Орлика та її історичне значення. Гетьманування І. Скоропадського. Решетилівські статті. Обмеження автономії Гетьманщини. Перша Малоросійська колегія. Гетьманування П. Полуботка. Гетьманування Д. Апостола. Правління гетьманського уряду .
11	Культура України другої половини XVII – першої половини XVIII ст.	Історичні умови та особливості розвитку культури України. Стан освіти та книгодрукування. Наука. Розвиток літератури: Л. Баранович, І. Гізель, літописи Г.Габ'янки та С. Величка, «Літопис самовидця». Архітектура, графіка та малярство. Видатні українські композитори: А. Ведель, Д. Бортнянський, М.Березовський.

12	Українські землі у другій половині XVIII ст.	Гетьманування К. Розумовського. Остаточна ліквідація гетьманства. Ліквідація автономного устрою Гетьманщини. Діяльність Другої Малоросійської колегії. Ліквідація Запорозької Січі. Скасування козацького устрою на Слобожанщині. Заселення Південної України. Гайдамацький та опришківський рухи. Коліївщина. Зміни в політичному становищі Правобережної України після поділів Речі Посполитої. Приєднання Кримського ханства до Росії.
13	Культура України другої половини XVIII ст.	Розвиток освіти, науки. Книгодрукування. Література. Музичне та театральне мистецтво. Архітектура та образотворче мистецтво.
14	Українські землі у складі Російської імперії наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Адміністративно-територіальний устрій українських земель. Промисловий переворот та зародження ринкової економіки. Військові поселення. Україна у вітчизняній війні 1812 р. Національне відродження в Україні. Декабристський рух в Україні. Південне товариство. «Руська правда» П. Пестеля. Розвиток національного руху. Кирило-Мефодіївське братство. Т.Г. Шевченко. Російські та польські суспільні рухи. Антифеодальний рух на українських землях. Виступи під проводом Устима Кармелюка. Київська козаччина.
15	Західноукраїнські землі наприкінці XVIII – у першій половині XIX ст.	Включення західноукраїнських земель до Австрійської імперії. Адміністративно-територіальний поділ. Реформи Марії Терезії та Йосифа II. Національне та соціальне становище українців в Східній Галичині, Закарпатті та Північній Буковині. Соціально-економічний розвиток Західної України. Антифеодальна боротьба на західноукраїнських землях. Повстання під проводом Л. Кобилиці. «Холерні бунти» в Закарпатті. Початок національного відродження в Західній Україні. «Руська трійця». Революція 1848 – 1849 рр. на

		західноукраїнських землях. Діяльність Головної руської ради. Національно-визвольний рух 1848 р. у Галичині.
16	Культура України кінця XVIII – першої половини XIX ст.	Розвиток освіти, науки. Література. Культурно-освітній рух. «Історія Русів». Архітектура. Образотворче мистецтво. Театр. Музика.
17	Наддніпрянська Україна в другій половині XIX ст.	Селянська реформа 1861 р.: мета, зміст, та наслідки. Реформи 1860-1870-х рр. Політика російського царизму щодо України. Соціально-економічний розвиток Наддніпрянської України: сільське господарство, промисловість, торгівля, фінанси. Соціальні зміни в Україні. Суспільно-політичне життя в Україні. Валуєвський циркуляр (1863 р.). Емський указ (1876 р.). Російський визвольний рух в Україні. Польський визвольний рух в Україні. Хлопомани. Український визвольний рух. Діяльність громад. М. Драгоманов. Діяльність «Південно-Західного відділу Російського географічного товариства». Діяльність народників в Україні. Діяльність «тарасівців».

18	Західноукраїнські землі у складі Австрійської (Австро-Угорської) імперії у другій половині XIX ст.	Адміністративні зміни в Австрійській імперії (1867 р.). Західноукраїнські землі в Австро-Угорській імперії. Національна політика австрійського уряду щодо українських земель. Соціально-економічний розвиток Галичини, Буковини та Закарпаття. Розвиток кооперативного руху. Трудова еміграція. Суспільно-політичні рухи в Західній Україні. Народовці (українофіли). Радикали. Москвофіли. Утворення політичних партій. Діяльність культурно-освітнього товариства «Просвіта».
19 20	Культура України у другій половині XIX ст. - на початку XX ст. Українські землі у складі Російської та Австро-Угорської імперій у 1900-1914 рр.	Становлення та консолідація української нації. Освіта та наука. Розвиток літератури, архітектури, скульптури та живопису. Театр і музика. Підприємці-меценати. Становище промисловості та сільського господарства. Утворення монополістичних об'єднань. Земельна реформа Петра Столипіна в Наддніпрянській Україні. Кооперативний рух. Створення політичних партій. Революція 1905-1907рр. в Україні. Діяльність національних і спортивно-фізкультурних організацій «Сокіл», «Січ», «Пласт». Діяльність УГКЦ. Андрей Шептицький.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бойко О.Д. Історія України : підручник / О.Д.Бойко 5-те вид., доповн. -К.; Академвидав., 2014. – 720 с. – (серія «Альма-матер»).
2. Власов В. Історія України: Підручник для 7 кл. загально освіт. Навч. закл. – К.: Генеза, 2005. – 280 с.
3. Власов В. Історія України: Підручник для 8 кл. загально освіт. Навч. закл. – К.: Генеза, 2005. – 256 с.
4. Власов В. Історія України: комплексне видання /В.С.Власов, С.В.Кульчицький, О.Є.Панарін. – Київ: Літера ЛТД , 2019. – 416 с

5. Гісем О.В. Історія України. Збірник типових тестових завдань: навч. посіб. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.: Український центр підготовки абітурієнтів, 2013. - 208с.
6. Гісем О.В. Історія : Україна і світ (інтегрований курс, рівень стандарту): підр. для 10 кл. закл. серед. освіти /О.В.Гісем – Харків: Вид-во «Ранок», 2018. – 256 с. : іл.
7. Гупан Н.М., Пометун О.І. Новітня історія України: 1914-1939: 10 кл.: Навч. посіб. – К.: А.С.К., 2003. – 352 с.
8. Гупан Н.М., Пометун О.І., Фрейман Г.О. Новітня історія України: 11 кл.: Навч. посіб. – К.: А.С.К., 2007. – 384 с.
9. Земерова Т.Ю., Скирда І.М. Практичний довідник. Історія України. – Харків: Весна, 2008. – 448 с.
10. Історія. Комплексний довідник / В.А. Греченко, Ю.Г. Лебедєва, С.Л. Губіна. – Х.: Торсінг плюс, 2009. – 384 с.
11. Історія України. Комплексне видання: Довідник. Репетитор. Тренувальні тести / О.П. Мокрогуз, А.О. Ермоленко, О.В. Гісем, О.О. Мартинюк – Х.: «Літера» ЛТД, 2009. – 224 с.
12. Скирта І.М. Історія України у визначеннях, таблицях і схемах. 7-9 кл. /І.М.Скирта. – Харків: Вид-во «Ранок», 2020. – 128 с. – (серія «Рятівник 2.0»)
13. Скирта І.М. Історія України у визначеннях, таблицях і схемах. 10-11 кл. /І.М.Скирта. – Харків: Вид-во «Ранок», 2020. – 128 с. – (серія «Рятівник 2.0»)
14. Струкевич О.К. Історія України: Підручн. для 9-го кл. загальноосвіт. навч. закл. / О.К.Струкевич. - К.: Грамота, 2009. - 288 с.: іл.
15. Турченко Ф.Г. історія України.: підруч. для 9 кл. загальноосвіт. навч. закл. / Ф.Г.Турченко, В.М.Мороко. - 2-ге вид. - К.: Генеза, 2011. - 352 с.: іл., карти.